

1.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

KONSERWACJA WNĘTRZA KAPLICY ŚW. JERZEGO Z XVIII W. W DOBRYM MIEŚCIE

aut. mgr Przemysław Gorek

Warszawa

grudzień 2013

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH DO KONSERWACJI WNĘTRZA KAPLICY ŚW. JERZEGO Z XVIII W. W DOBRYM MIEŚCIE.

Zakres przewidzianych prac konserwatorskich przy projekcie nie zmieni funkcji obiektu i nie będzie miał wpływu na środowisko naturalne. Wszystkie nowo wprowadzane materiały konserwatorskie muszą cechować się odpowiednio dobranymi parametrami zgodnymi z właściwościami fizykomechanicznymi istniejących historycznie materiałów. Nie wolno stosować środków konserwatorskich powodujących wprowadzenie do struktury muru nadmiaru wody.

Środki stosowane w trakcie prac konserwatorskich nie mogą należeć do grupy szkodliwych bądź uciążliwych dla środowiska naturalnego. Każdy etap prac konserwatorskich poprzedzony być musi badaniami technologiczno — materiałowymi.

Całość prac objętych powyższym programem konserwatorskim należy zakończyć dokumentacją powykonawczą w 3 egzemplarzach (drukowane z barwnymi fotografiami z załączoną dodatkowo wersją elektroniczną na nośniku CD) według poniższych zaleceń.

Do zakresu prac należy zaliczyć:

PRACE INWENTARYZACYJNE I DOKUMENTACYJNE:

1. Wykonanie detalicznej dokumentacji fotograficznej wraz z typologią zniszczeń.
2. Wykonanie rysunkowej dokumentacji stanu zachowania na bazie opracowanej wcześniej typologii zniszczeń.
3. Prowadzenie na bieżąco rysunkowej i fotograficznej dokumentacji ingerencji w substancję zabytkową (uzupełnienia ubytków, wymiana cegieł i tynków itp.).
4. Opracowanie dokumentacji powykonawczej z dokładnym opisem przeprowadzonych prac.
5. Wyniki badań technologicznych należy opracować oddzielnie w 3 egzemplarzach.

ZAKRES PRAC KONSERWATORSKICH

KONSERWACJA TYNKÓW WSCHODNIEJ, ZACHODNIEJ, PÓŁNOCNEJ I POŁUDNIOWEJ ŚCIANY KAPLICZKI.

1. Usunięcie wszystkich XX-wiecznych tynków oraz cementowych wypraw leżących na historycznych wyprawach wapienno-piaskowych.
2. Doczyszczanie oryginalnych polichromii i tynków.
3. Podklejenie warstwy malarskiej.
4. Podklejenie pęcherzy i luźnych tynków.
5. Wykonanie koniecznych napraw murarskich wątku ceglanego.
6. Przegląd i klasyfikacja cegieł pod kątem ewentualnej wymiany.
7. Usunięcie całkowicie zdegradowanej cegły i rozebranie fragmentów muru zakwalifikowanych do przemurowania.
8. Przeprowadzenie zabiegów odsalających w partii przyziemia poniżej gruntu metodą swobodnej migracji soli do rozszerzonego środowiska, poprzez okłady z glinki bentonitowej i ligliny - zabieg powtarzany kilkakrotnie lub metodą równoważną.
9. Wzmocnienie strukturalne zdestruowanych cegieł z zastosowaniem środków konserwatorskich dla cegły. Uzpełnienie i wmurowanie brakujących cegieł w lico muru z zachowaniem wątku (także poniżej gruntu).
10. Przemurowanie luźnych fragmentów muru.
11. Uzpełnienie mniejszych ubytków w cegle zaprawami o odpowiedniej odporności na zewnętrzne warunki atmosferyczne.
12. Wypełnienie i naprawa pęknięć oraz szczelin powstałych w skutek pracy murów. Ustabilizowanie spękań muru proponuje się wykonać wykorzystując najmniej inwazyjną

metodę przesywania prętami stalowymi, które pozwalają na zszycie spękania nawet w bardzo zdeintegrowanym murze, staranne wypełnienie szczelin masą iniekcyjną, aby zabezpieczyć przed wnikaniem wody.

Do naprawy pęknięć i zarysowań zaleca się zastosowanie rozwiązań systemowych firmy HeliFix, możliwe jest zastosowanie innych technologii spełniających warunki techniczne jak np. BRUT SAVER, FISCHER czy KOELNER.

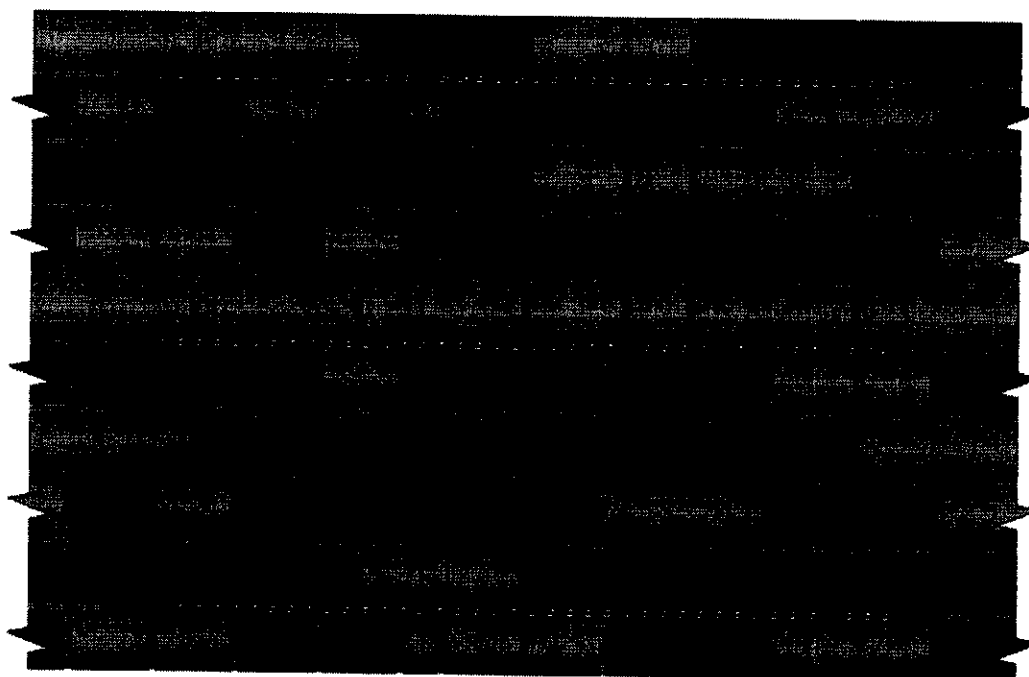
Uwaga: wszelkie otwory i bruzdy wykonywać urządzeniami bez udaru.

Naprawa rys i drobnych spękań ścian w murach pełnych w systemie helifix:

- a) Wyciąć szczeliny w poziomych warstwach w wymaganych odstępach i na określoną głębokość.
- b) W przypadku cięcia w spoinach należy usunąć zaprawę na całej grubości spoiny.
- c) Wyczyścić szczeliny przy pomocy odkurzacza i spryskać wodą.
- d) Do końca szczeliny wprowadzić zaprawę HeliBond MM2 o grubości ok. 15 mm.
- e) Wcisnąć pręt HeliBar o średnicy \varnothing 8 mm w zaprawę w celu uzyskania równej otuliny.
- f) Wprowadzić następną warstwę zaprawy cementowej MM2 pozostawiając ok. 15 mm w celu późniejszego uzupełnienia wypełnienia spoiny zaprawą odpowiadającą zaprawie stosowanej w pozostałych spoinach obiektu.
- g) Wyrównać powierzchnię spoiny. Zwilżyć spoinę co pewien czas. Uzupełnić wypełnienie szczeliny odpowiednią zaprawą.

Jeśli nie sprecyzowano inaczej przyjmować poniższe zasady:

- a. Głębokość szczeliny 35 do 40 mm.
- b. Pręt HeliBar wyprowadzić co najmniej na długość 500 mm poza szczelinę.
- c. Pionowy rozstaw prętów co 4 - 6 warstwy cegły.

- d. Pręt HeliBar powinien być zamocowany w murze na odcinkach minimum 500 mm po obu stronach pęknięcia.

13. Uzupelnienie ubytkow wyprawy historycznej w odpowiednio dobranym kolorze - rodzaj i charakter wyprawy.

14. Hydrofobizacja powierzchni tynkow.

KONSERWACJA STOLARKI DRZWIOWEJ I OKIENNEJ

REKONSTRUKCJA SZKLEN Z ZAŁOŻENIEM BEZPIECZNEGO ZEWNĘTRZNEGO SZKLENIA

1. Wykonanie rekonstrukcji historycznych szkleń wg. projektu. W oryginalnym otworze okiennym w formie pionowego prostokąta proponuje się zamontować stolarkę ramową płytynową dodatkowo zabezpieczoną od zewnątrz bezpiecznym szkleniem. Okno szklone szkłem krośnieńskim dmuchanym na wzór XVIII-wiecznego szkła z pełnym zestawem kowalskich okuć i zamknięć. Konstrukcja ramowa ze ślemieniem i słupkiem krzyżującymi się w połowie, malowana farbami olejnymi kolor RAL 8011 lub odpowiadające. Cztery równej wielkości skrzydła dzielone wąskimi pionowymi i poziomymi szprosami na równe cztery kwatery. Szklenie zewnętrzne 20-25 mm od szklenia historycznego - szyba bezpieczna antyrefleksyjna VSG 2.4.1 zachowująca podziały i wmontowana w ramę okienną aby uniknąć dodatkowego ramiaka.

TECHNOLOGIA PRAC KONSERWATORSKICH

1. PRACE KONSERWATORSKIE WĄTKÓW CEGLANYCH I TYNKÓW

1. Przygotowanie powierzchni do wykonania prac konserwatorskich:

1.1. Ostrożne mechaniczne usunięcie wtórnych uzupełnień oraz cementowych łat, oczyszczenie powierzchni z cementowych zacieków oraz zapraw iniekcyjnych — prace należy wykonywać w sposób kontrolowany tak, aby nie naruszyć oryginalnej substancji wątku i wypraw oraz innych cennych elementów. Prace należy prowadzić przy użyciu ręcznych narzędzi.

1.2. Podczas typowania cegieł do usunięcia i wymiany będzie brany pod uwagę przede wszystkim ich stopień zasolenia oraz dezintegracji i ubytku masy.

1.3. Powierzchnie muru przed zabiegami wstępnymi należy ostrożnie oczyścić na sucho, zbierając zanieczyszczenia oraz wysolenia.

2. Wstępna konsolidacja osłabionych fragmentów wątku ceglanego oraz tynków:

Przed przystąpieniem do oczyszczania powierzchni, na których stwierdzi się występowanie warstw malarskich, należy podjąć prace w celu ich zabezpieczenia (podklejenie, konsolidacja z podłożem, uzupełnienie ubytków). Zabieg powinien być wykonany przy zastosowaniu preparatów krzemoorganicznych o dobranej do stopnia dezintegracji podłoża zawartości substancji czynnej oraz zapewniającym hydrofilność powierzchni po zakończeniu procesu. (do dyspozycji środki FuncosilSteinfestiger KSE 100, KSE 300, w uzasadnionych przypadkach silnie destruowanych podłoża KSE 500 lub równoważne).

Powierzchnie poddane zabiegowi muszą być osłonięte tak, aby zapewnić im wysoką wilgotność i odpowiednią temperaturę zgodnie z kartą techniczną preparatów.

3. Usunięcie soli (obniżenie zasolenia), zabezpieczenie przed niszczącym działaniem wody i soli rozpuszczalnych w wodzie.

4. Oczyszczenie powierzchni ścian z nawarstwień, pobiał, odsłonięcie pierwotnych monochromii.

5. Eliminacja szkodliwych drobnoustrojów oraz zapobieganie ich rozwojowi.

Aplikacja środków usuwających przyczynę oraz przeciwdziałających ponownemu rozwojowi szkodliwych drobnoustrojów. Szczególną uwagę należy poświęcić zakażeniu murów bakteriami nitryfikacyjnymi, a efekt bardzo charakterystycznego pylenia się cegieł jest skutkiem ich działania. Do eliminacji bakterii nitryfikacyjnych należy zastosować Biotin S i R. Do dezynfekcji zwalczającej innego rodzaju mikroorganizmy (bakterie, glony, grzyby, mchy, porosty) należy wybrać gotowe preparaty typu BFA i Grunbelag-Entfemer f-my Remmers lub Sto — PrimFungal, KEIM Algicid Plus, Aseptina APM w roztworze alkoholowo-wodnym, lub alternatywne, wolne od aktywnego chloru preparaty.

6. Strukturalne wzmocnienie.

Końcowy zabieg strukturalnego wzmocnienia powinien być przeprowadzony za pomocą środków i metod krzemooorganicznych o dobranej do stopnia dezintegracji podłoża zawartości substancji czynnej oraz zapewniającym hydrofilność powierzchni po zakończeniu procesu (do dyspozycji środki FuncosilSteinfestiger KSE 100, KSE 300, w uzasadnionych przypadkach silnie destruowanych podłoża KSE 500 lub równoważne).

7. Zamknięcie rys i pęknięć w tynku oraz podklejenie rozwarstwień.

Należy wypełnić nie konstrukcyjne drobne rysy oraz podkleić rozwarstwienia tynków.

Zalecane materiały do wypełnienia rys: FuncosilHistoricKałkspachtel Fein <3mm, FuncosilHistoricKalkspachtel 2-5mm, szpachlówka czysto wapienna f-my Keim do rys>5mm, lub Równoważne materiały do podklejania rozwarstwień: preparat wzmacniający w systemie KSE 500 STE Remmers z kruszywami A i B (w połączeniu ze wzmacnianiem struktury tynku preparatami KSE 100 i KSE 300), materiały oparte na wapie dyspergowanym, preparaty oparte na tzw. nanocząsteczkowym wodorotlenku wapnia, preparaty z serii PLM (PLM-A, PLM-M firmy CTS), preparat Albaria firmy Bresciani lub inne materiały o optymalnych parametrach i odporności na czynniki zewnętrzne przetestowane w praktyce.

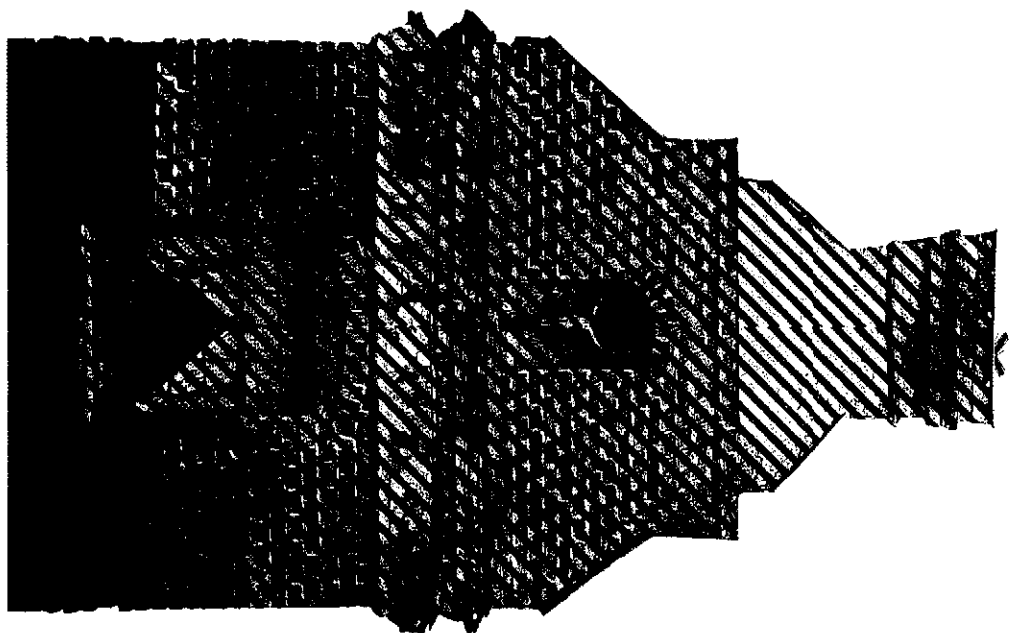
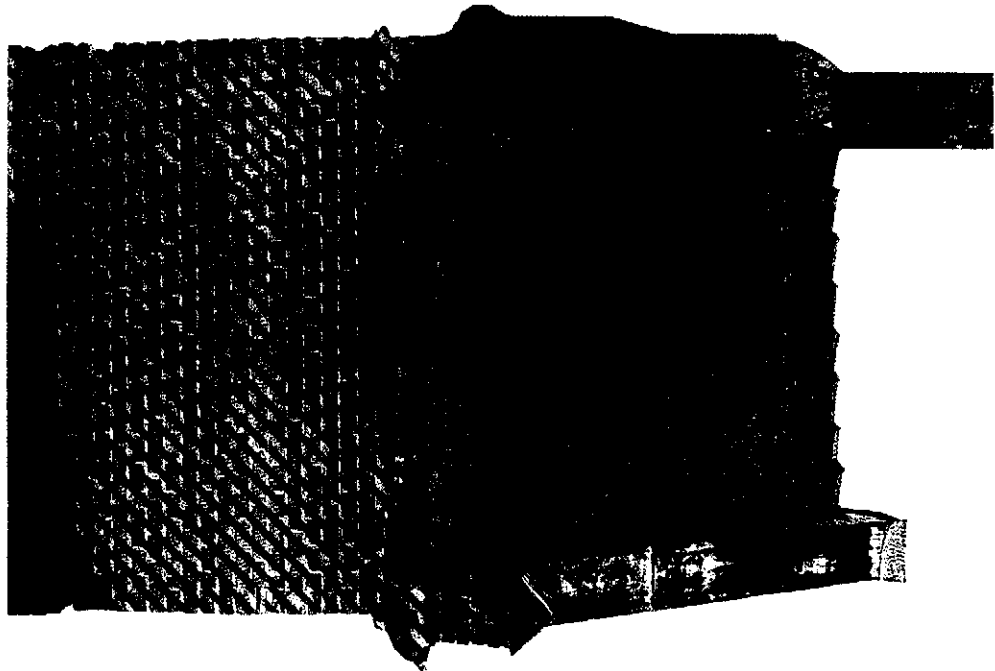
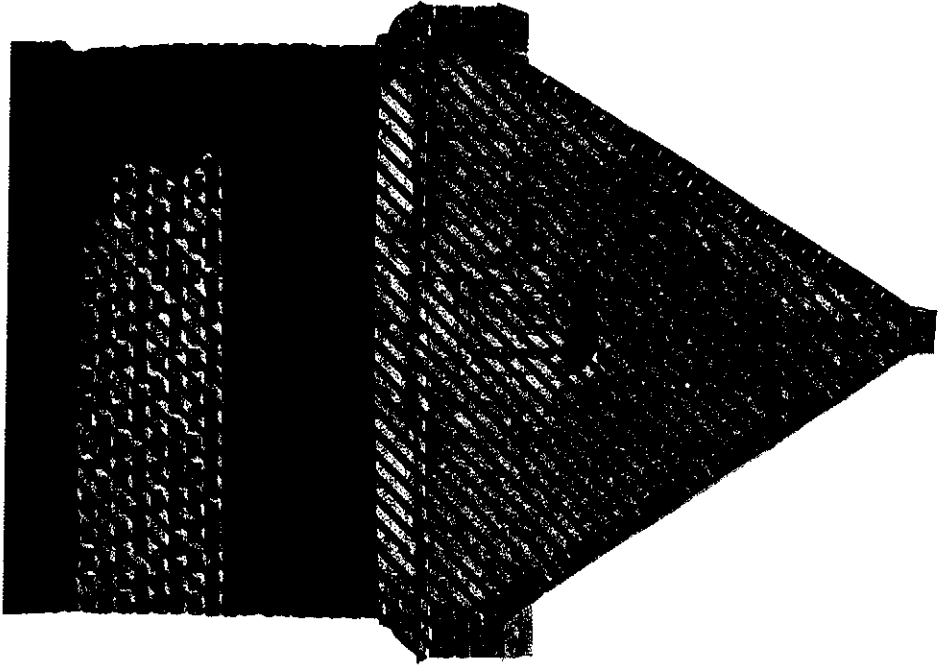
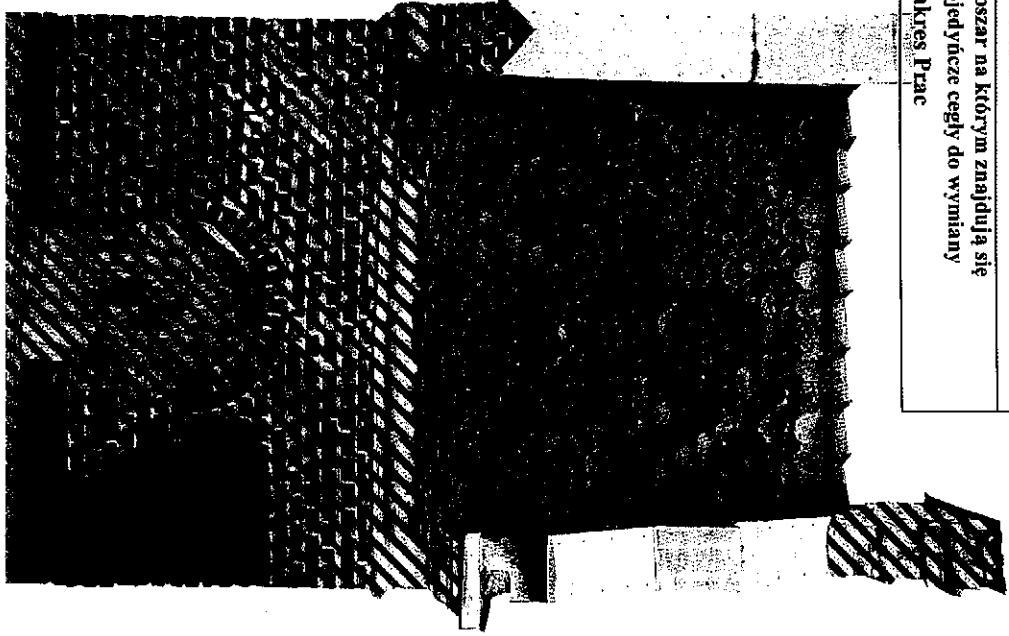
8. Uzupelnienie ubytków w tynkach.

W zależności od wielkości ubytków do tego celu należy zastosować materiały oparte na tradycyjnych technologiach wapiennych (np. RemmersHistoricKalkspatzenmortei, FuncosilHistoricKałkspachtel lub równoważne) bez dodatku innych spoiw, lub z dodatkiem spoiwa trasowego, o parametrach zbliżonych do wypraw historycznych na elewacji.

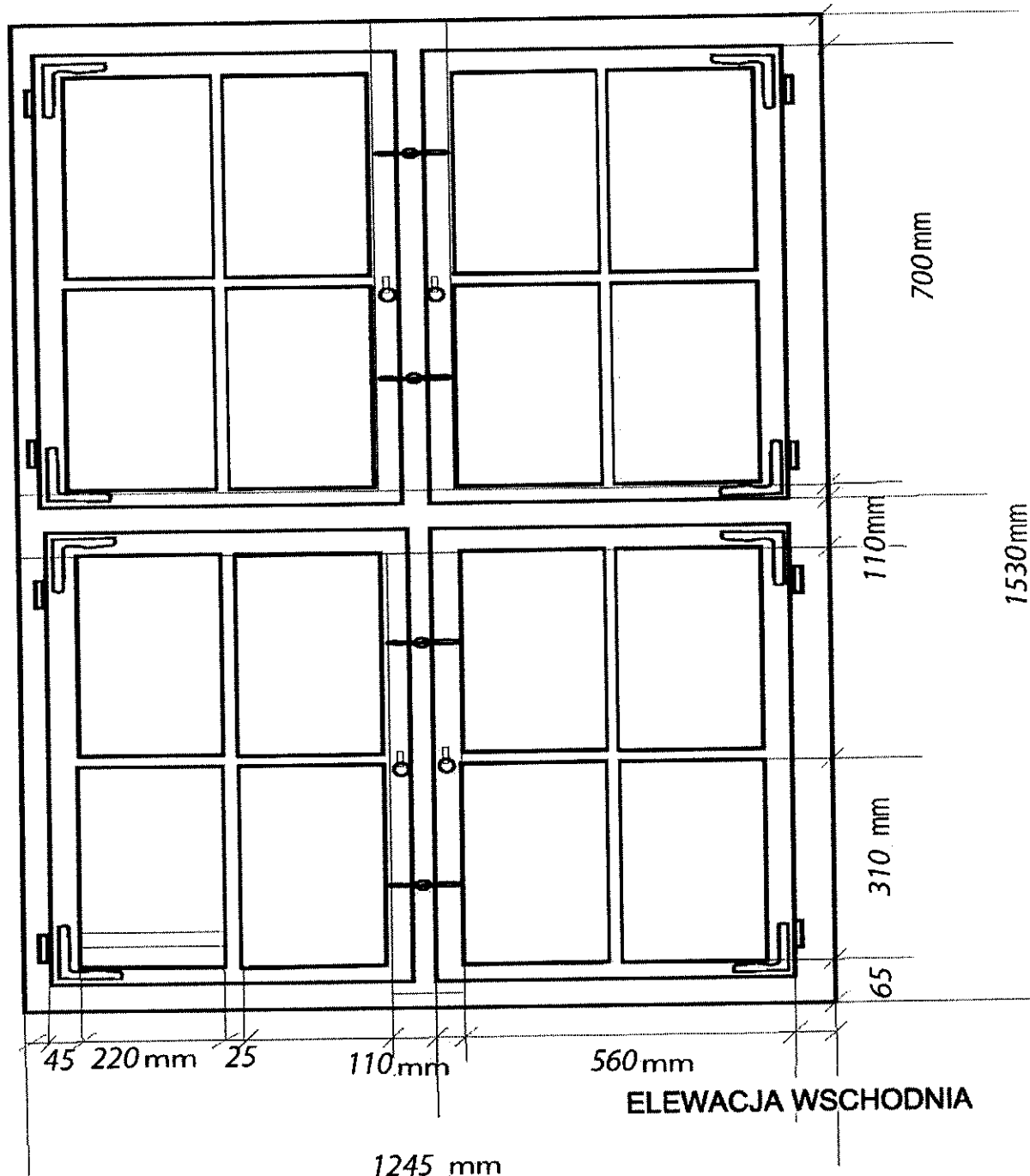
GOREK RESTAUR
Sp. z o.o. Paszki Spółka Komandytowa
03-127 Warszawa ul. Ruskiego Bród 79A
NIP: 524-274-91-06 Regon: 145972943

LEGENDA

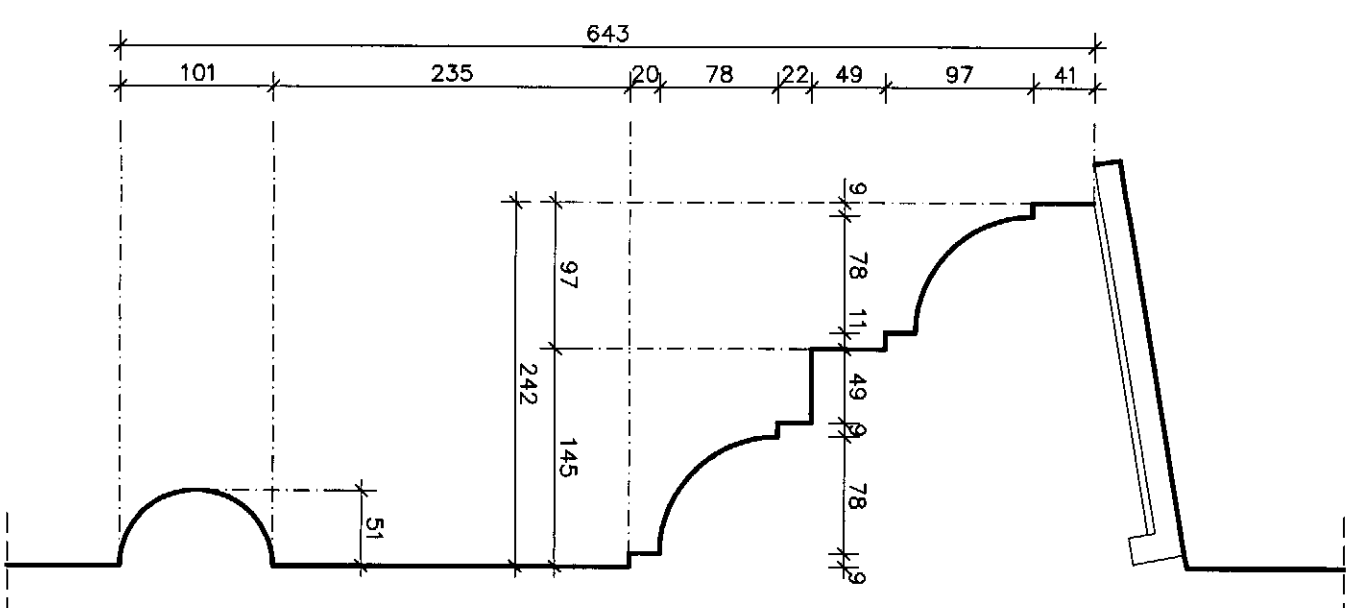
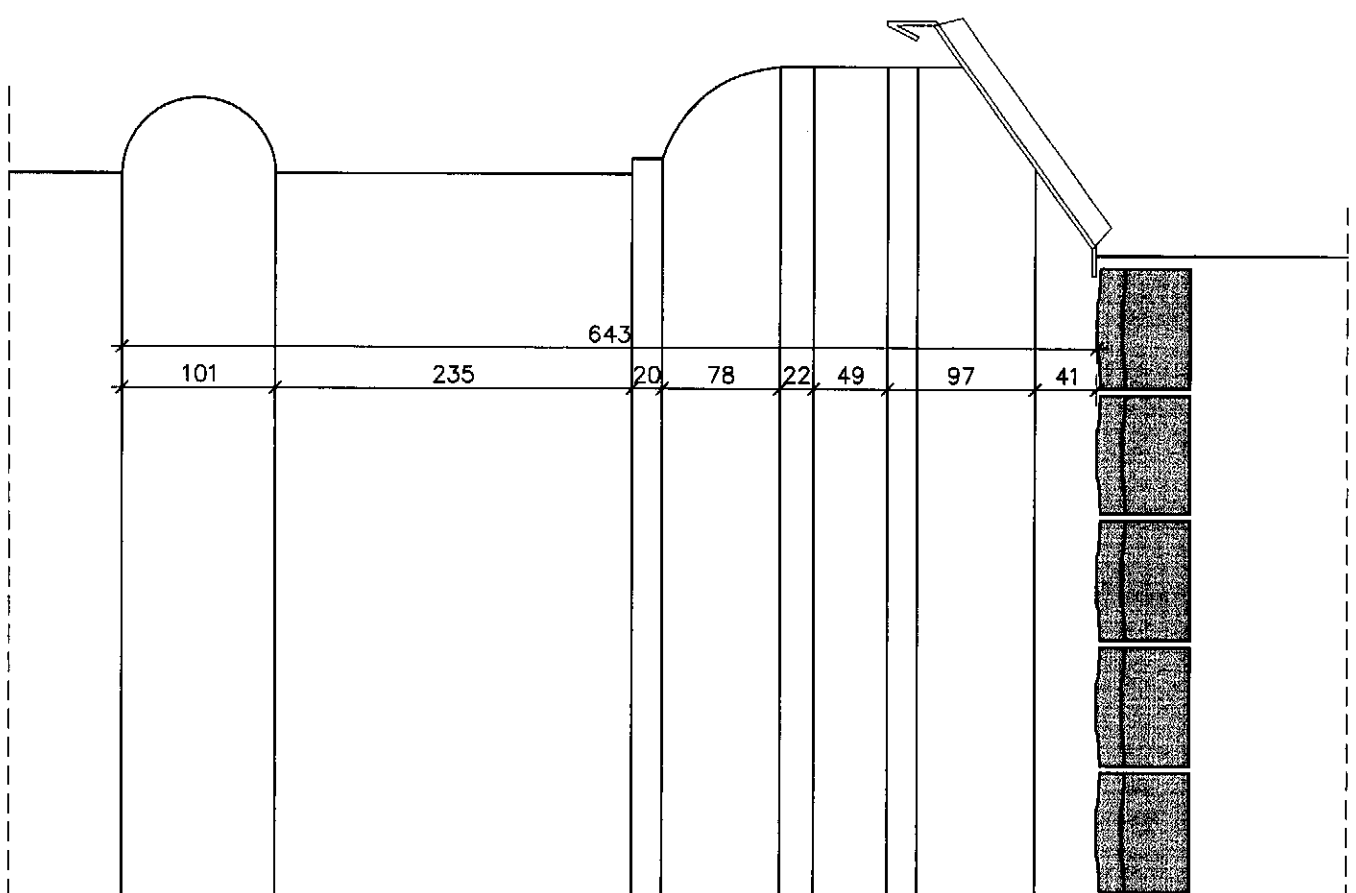
- Obszar na którym znajdują się pojedyncze cegły do wymiany
- ▨ Zakres Prac

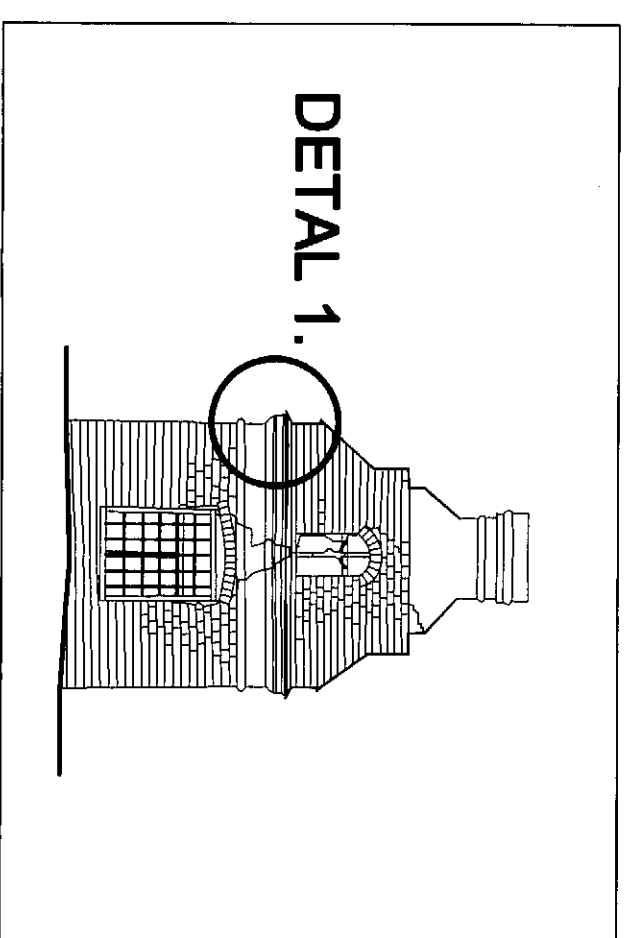
Projekt okna do kapliczki sw. Jerzego w Dobrym Mieście - w oryginalnym otworze okiennym w formie pionowego prostokąta proponuje się zamontować stolarkę ramową płycinową dodatkowo zabezpieczoną od zewnątrz bezpiecznym szkleniem. Okno szklone szkłem krośnieńskim dmuchanym na wzór XVIII-wiecznego szkła z pełnym zestawem kowalskich okuć i zamknięć. Konstrukcja ramowa ze słaniem i słupkiem krzyżującymi się w połowie. Cztery równej wielkości skrzydła dzielone wąskimi pionowymi i poziomymi szprosami na równe cztery kwatery. Szklenie zewnętrzne 20-25 mm od szklenia historycznego - szyba bezpieczna antyrefleksyjna VSG 2.4.1.

OBIEKT	KAPLICA PW.ŚW. JERZEGO W DOBRYM MIEŚCIE	
INWESTOR	STAROSTWO POWIATOWE W OLSZTYNIE	
PROJEKT	REMONT KAPLICY	
TYTUŁ RYSUNKU	Projekt okna	
PROJEKTANT PODPIS	mgr inż. arch. Jarosław Grzegorz upr. bud. nr MA/070/04 <i>Grzegorz</i>	Skala: 1:10 nr.rys: IN-6

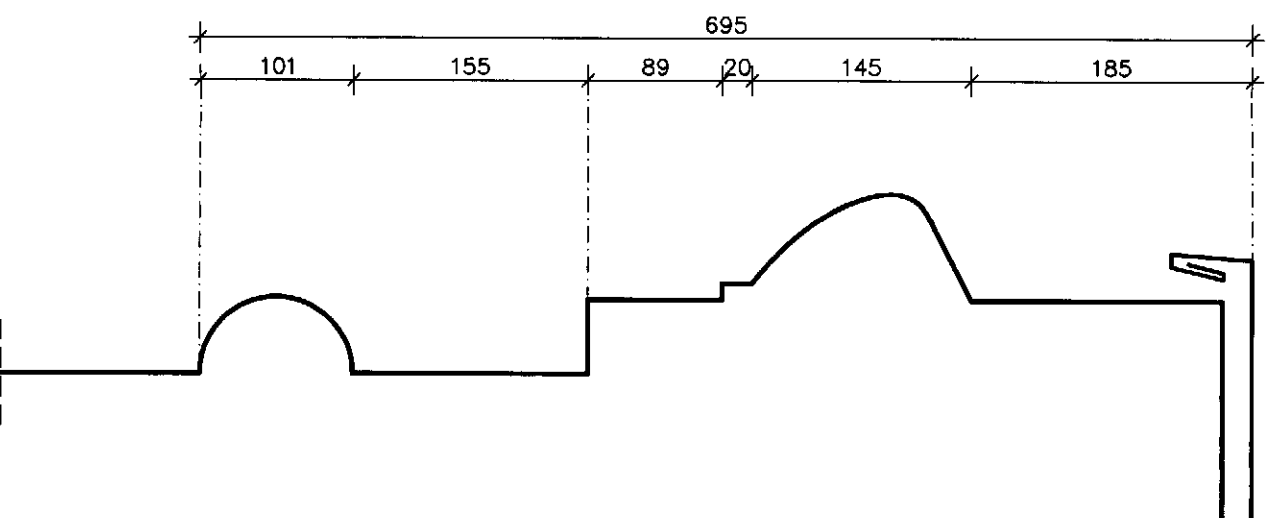
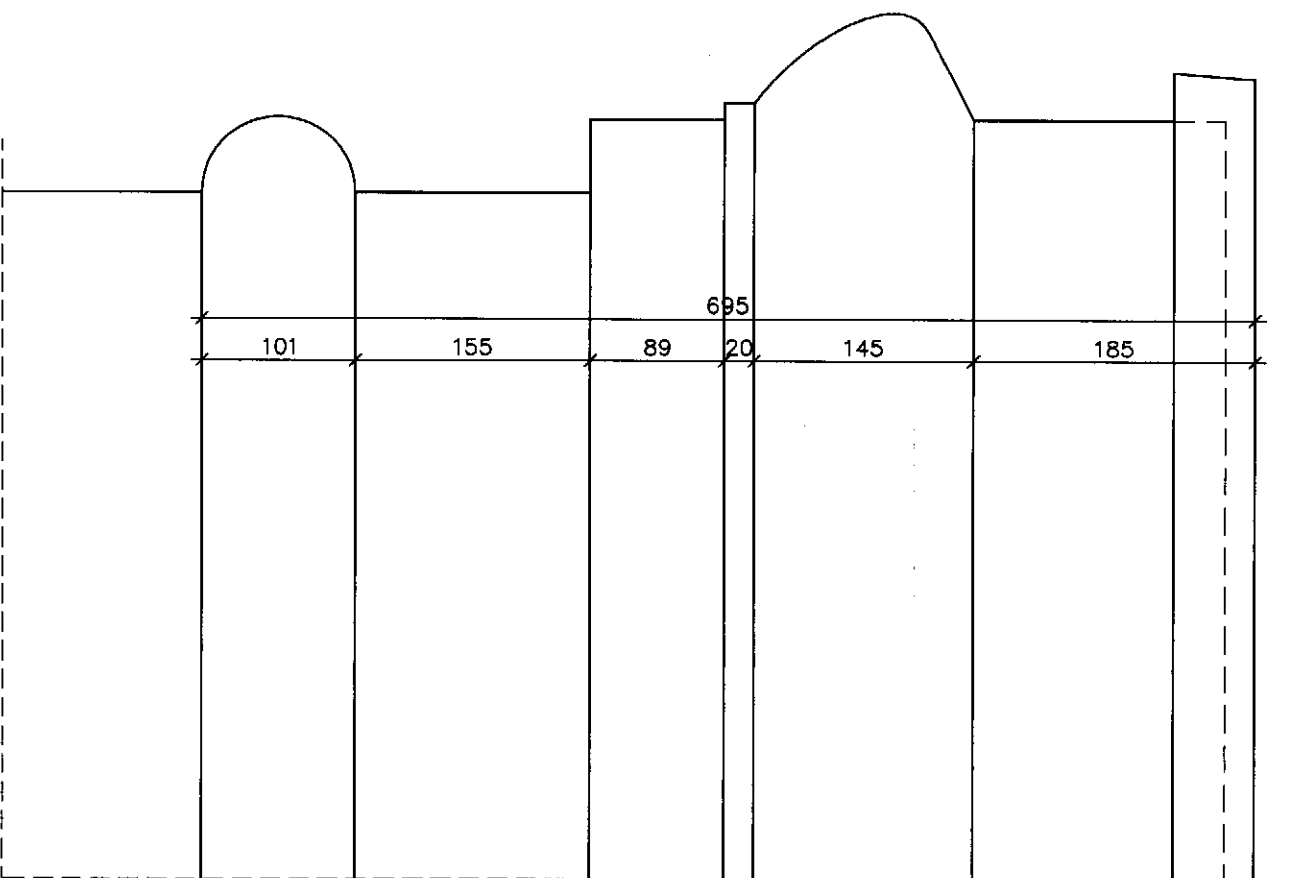

DETAL 1. SKALA 1:5

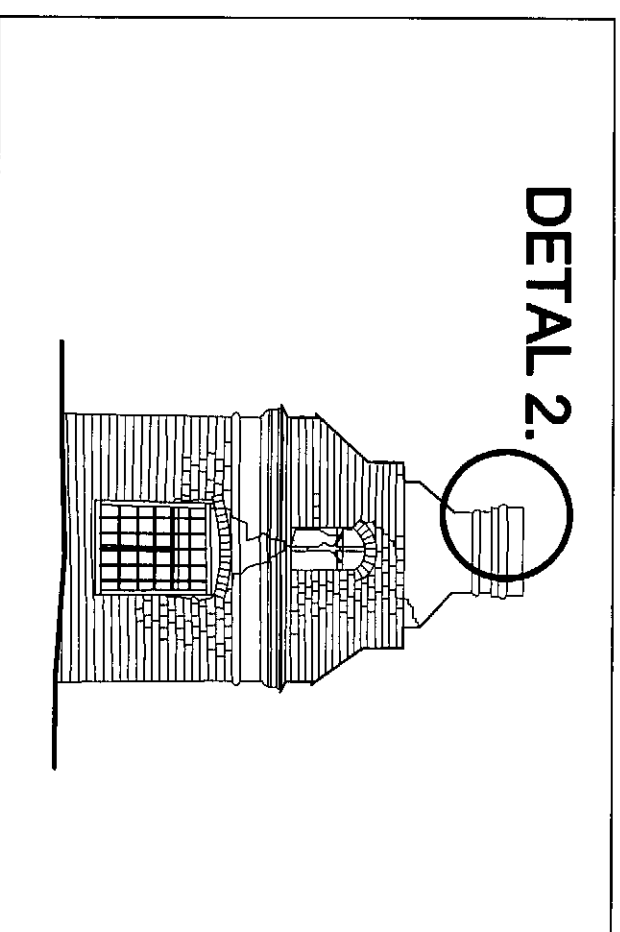

ELEWACJA WSCH. DETAL 1.

OBIEKT	KAPLICA PW. ŚW. JERZEGO W DOBRYM MIEŚCIE
INWESTOR	STAROSTWO POWIATOWE W OLSZTYNIE
PROJEKT	REMONT KAPLICY
TYTUŁ RYSUNKU	INWENTARYZACJA ARCHITEKTONICZNA ELEWACJA WSCHODNIA DETAL 1.
PROJEKTANT PODPIS	<i>Alamy</i>
	Skala: 1:5 nr.rys: IN-6

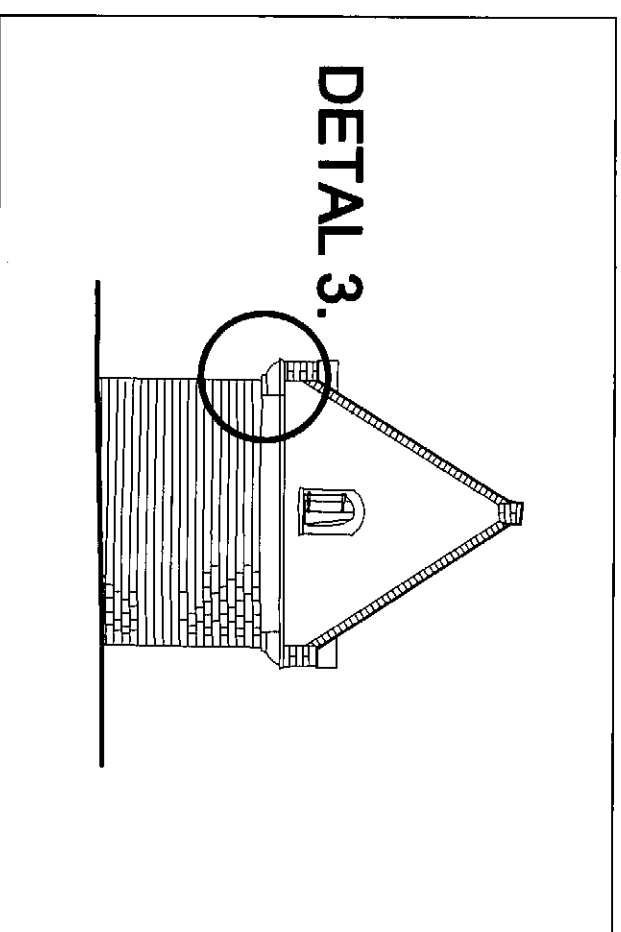
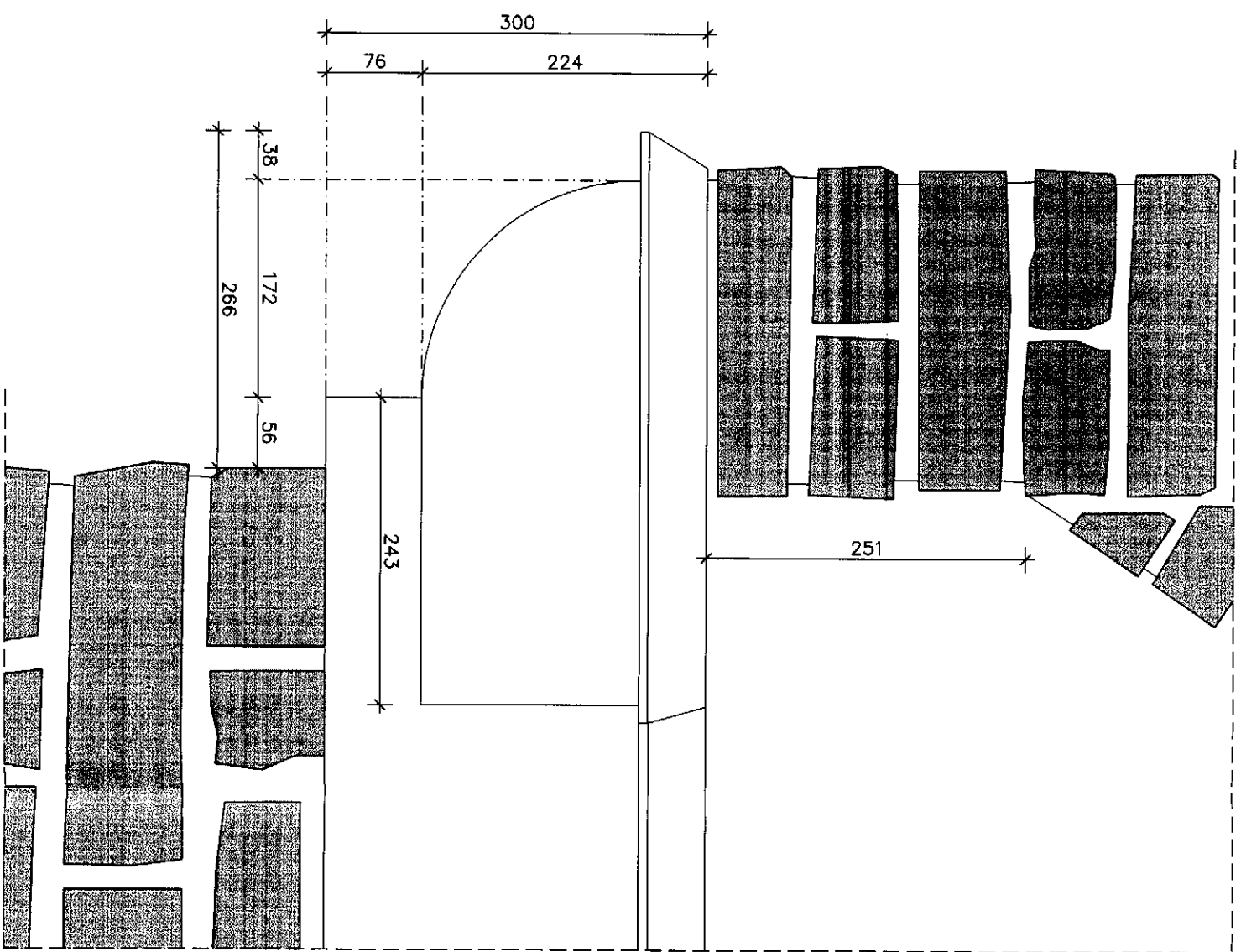

DETAL 1. SKALA 1:5

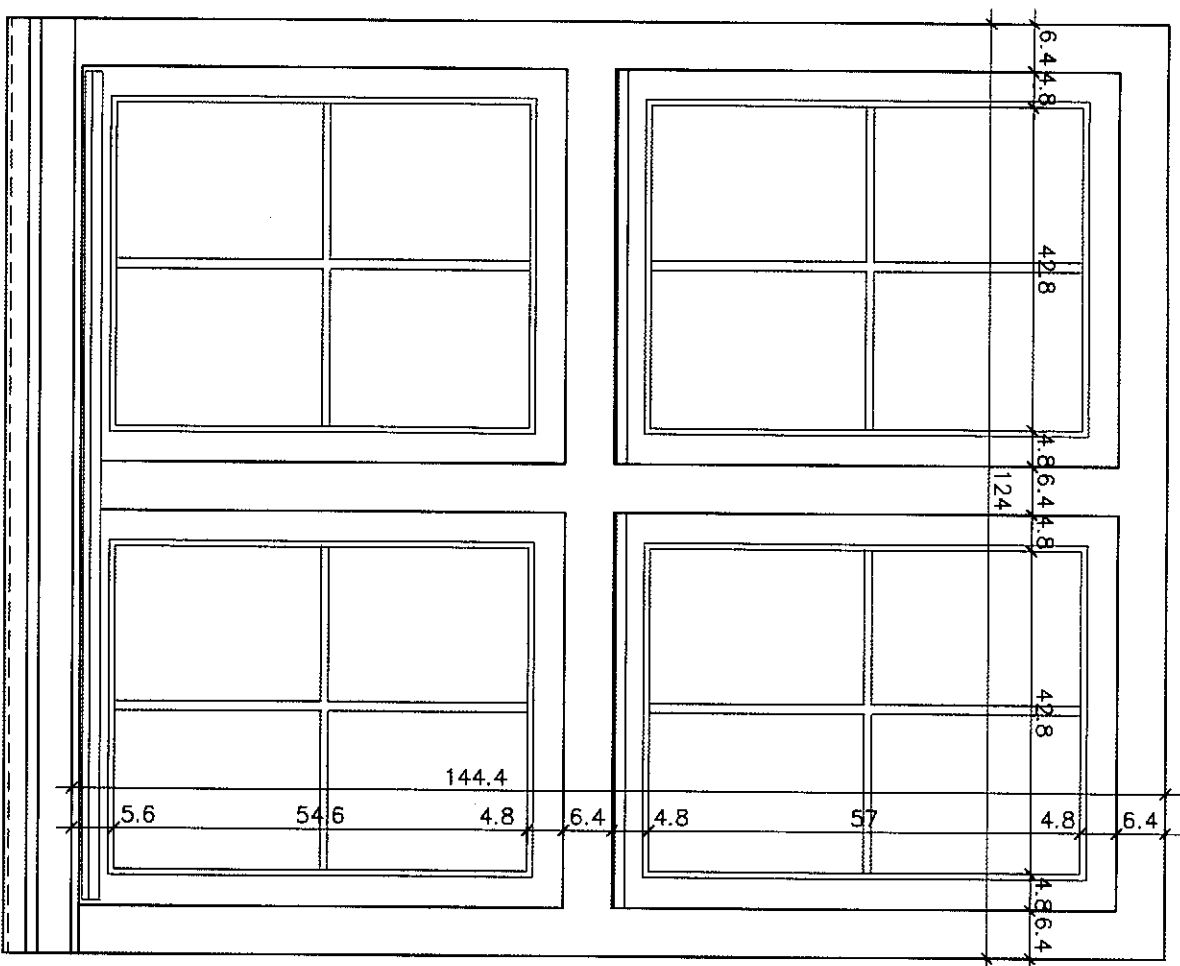
ELEWACJA WSCH. DETAL 2.

OBIEKT	KAPLICA PW. ŚW. JERZEGO W DOBRYM MIEŚCIE	
INWESTOR	STAROSTWO POWIATOWE W OLSZTYNIE	
PROJEKT	REMONT KAPLICY	
TYTUŁ RYSUNKU	INWENTARYZACJA ARCHITEKTONICZNA ELEWACJA WSCHODNIA DETAL 2.	
PROJEKTANT PODPIS	<i>Stanisław</i>	Skala: 1:5 nr rys: IN-7

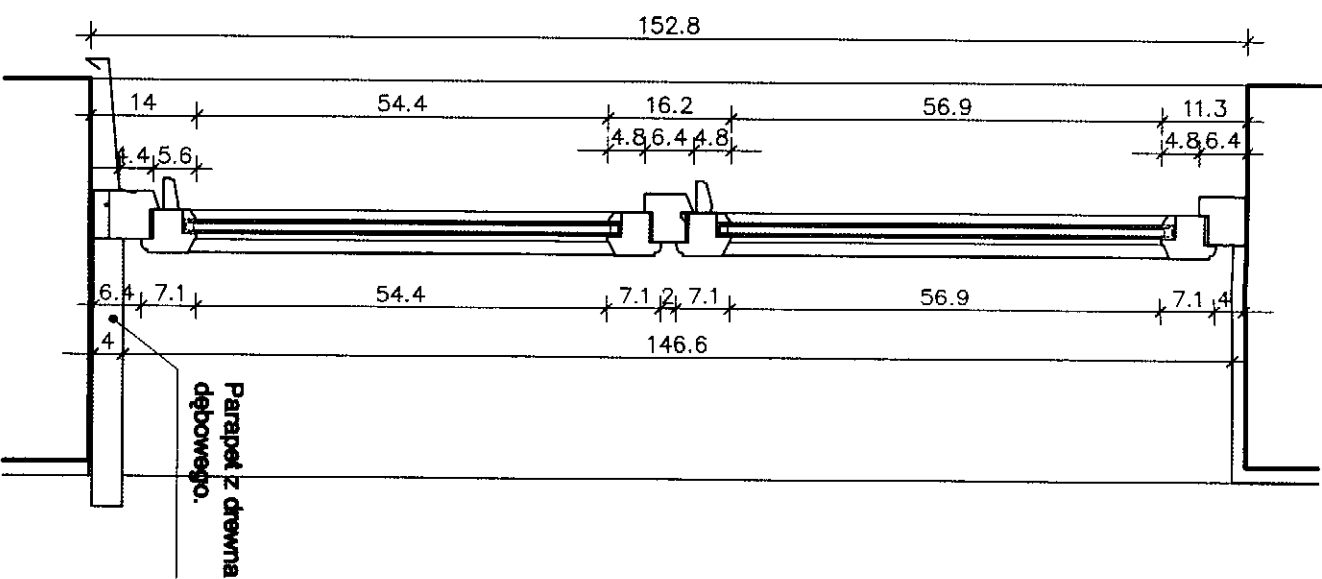

ELEWACJA ZACH. DETAL 3.

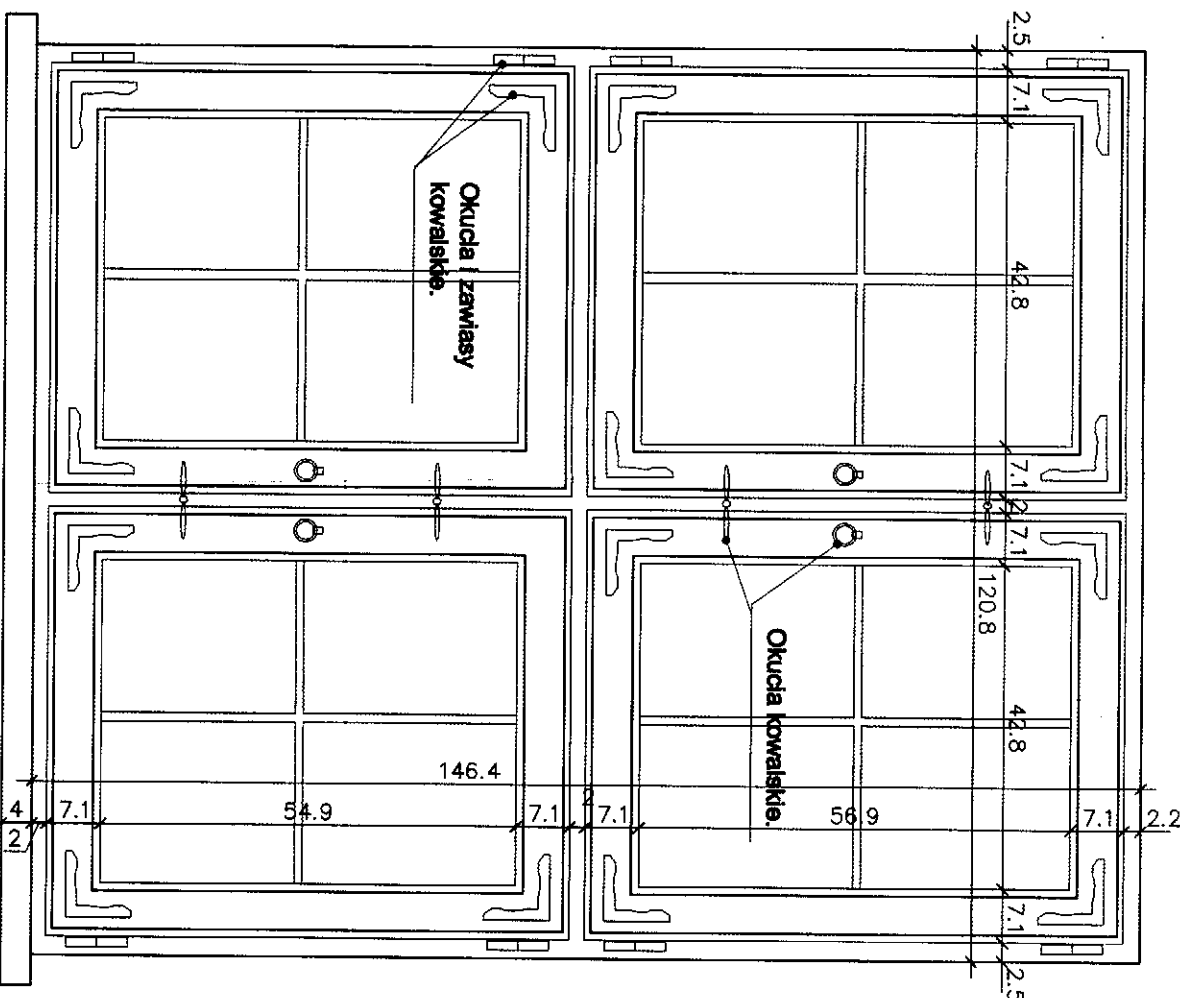
OBIEKT	KAPLICA PW. ŚW. JERZEGO W DOBRYM MIEŚCIE
INWESTOR	STAROSTWO POWIATOWE W OLSZTYNIE
PROJEKT	REMONT KAPLICY
TYTUŁ RYSUNKU	INWENTARYZACJA ARCHITEKTONICZNA ELEWACJA ZACHODNIA DETAL 3.
PROJEKTANT PODPIS	<i>Cury</i>
	Skala: 1:5 nr.rys: IN-8

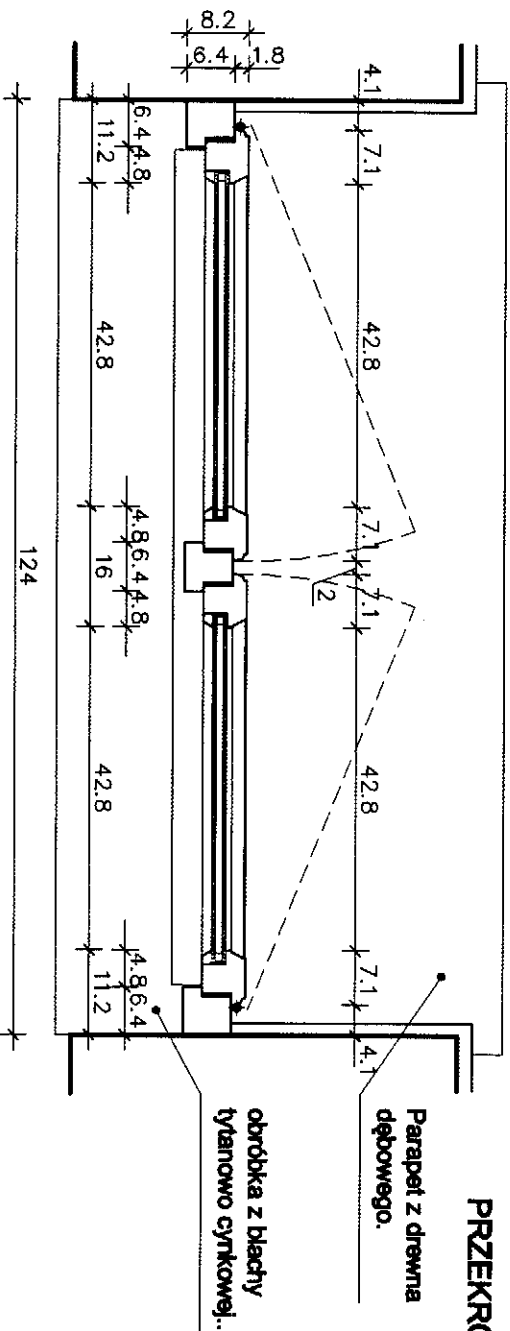
WIDOK OD ZEWNĄTRZ SKALA 1:10

PRZEKRÓJ PIONOWY SKALA 1:10

WIDOK OD WNEŹRZA SKALA 1:10

PRZEKRÓJ POZIOMY SKALA 1:10

Parapet z drewna
dębowego.
obróbka z blachy
tytanowo cynkowej.

Parapet z drewna
dębowego.

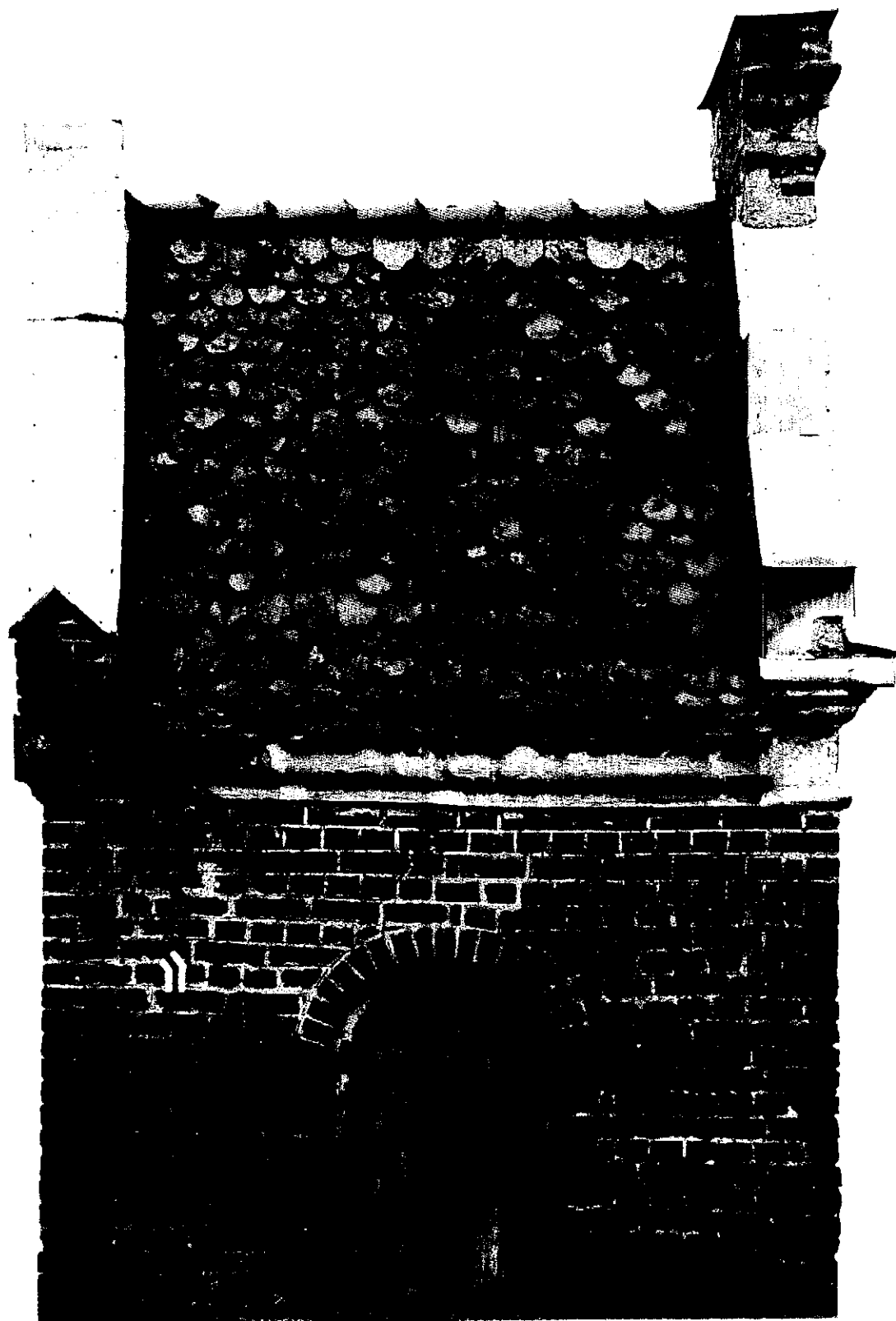
Okucia i zawiasy
kowalskie.

Okucia kowalskie.

ELEWACJE PŁD. I ZACH 1:50

OBIEKT	KAPLICA PW. ŚW. JERZEGO W DOBRYM MIEŚCIE	
INWESTOR	STAROSTWO POWIATOWE W OLSZTYNIE	
PROJEKT	REMONT KAPLICY	
TYTUŁ RYSUNKU	PROJEKT OKNA PRZEKRÓJ A-A	
PROJEKTANT PODPIS	<i>Swy</i>	Skala: 1:10

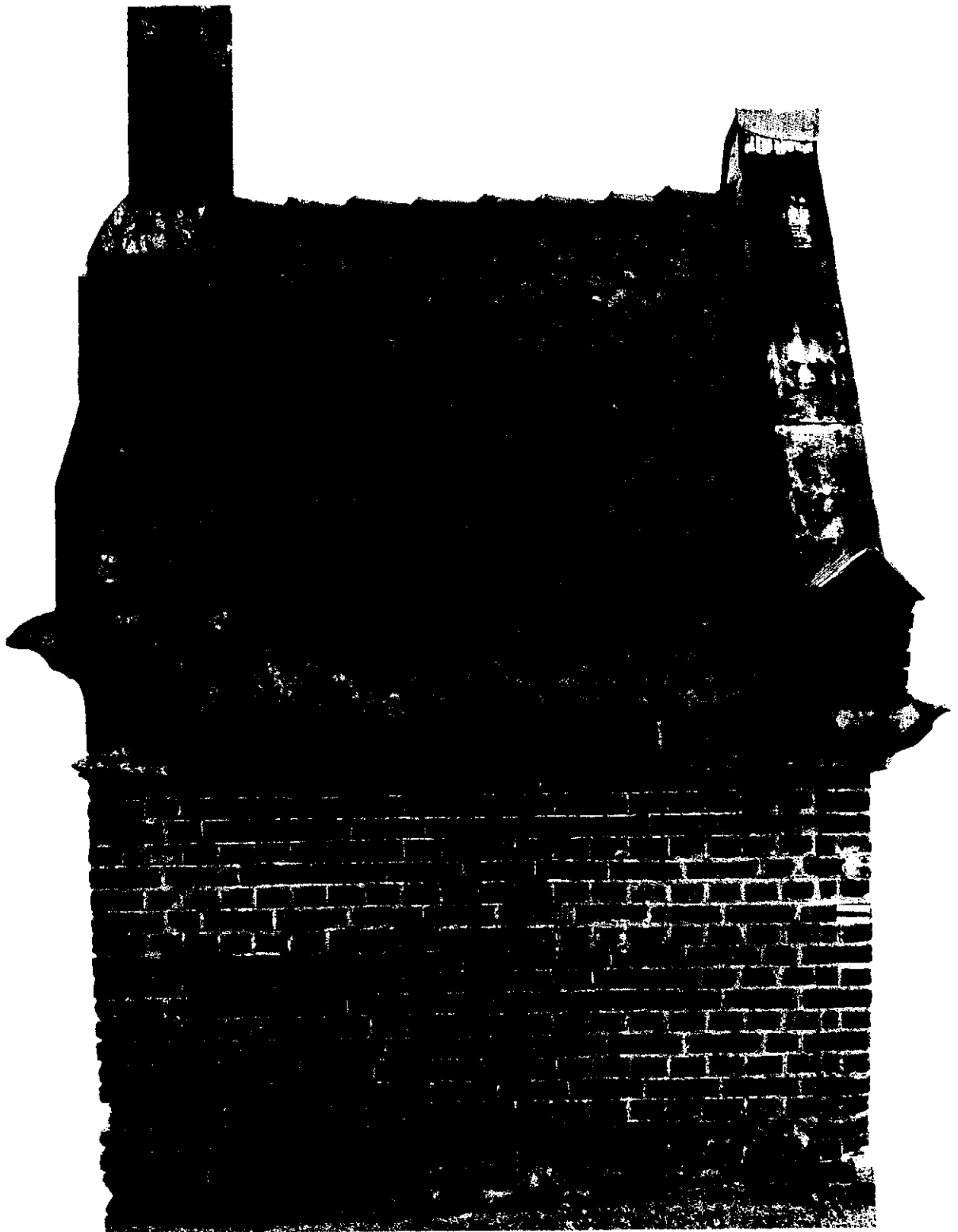
Fotomapa stanu zachowania kapliczki
św. Jerzego z XVIII w., w Dobrym Mieście.

Elewacja południowa

skala 1:25

Fotomapa stanu zachowania kapliczki
św. Jerzego z XVIII w., w Dobrym Mieście.

Elewacja północna

skala 1:25

Fotomapa stanu zachowania kapliczki
św. Jerzego z XVIII w., w Dobrym Mieście.

Elewacja wschodnia

skala 1:25

Fotomapa stanu zachowania kapliczki
św. Jerzego z XVIII w., w Dobrym Mieście.

Elewacja zachodnia

skala 1:25